

Antwoord op Statenvragen PS PS2024-803

De leden van
Provinciale Staten

Beantwoording schriftelijke Statenvragen Statenlid
Eric van Kaathoven van de SP
over Energiearmoede.

Ingevolge het bepaalde in artikel 39 van het Reglement van Orde Provinciale Staten van Gelderland doen wij u hieronder het antwoord van ons college op de vragen van Eric van Kaathoven toekomen.

Inleiding van de vragensteller:

TNO publiceerde op 17 september 2024 een onderzoeksrapport naar de ernst van en verschillen in energiearmoede in Nederland. Deze studie vergelijkt de mate van energiearmoede (energiearmoedekloof) met het aantal energiearme huishoudens in Nederland. Eerdere studies brachten het aantal huishoudens met energiearmoede in beeld, maar niet het niveau en de diepte, terwijl hierin verschillen bestaan.

De gemiddelde energiearmoedekloof per energiearm huishouden in Nederland is bij een gemiddelde energieprijis (ongeveer het huidige niveau) € 472 per jaar (€ 39 per dag – redactie: hier is bedoeld per maand). Dit betekent dat zij dit bedrag nodig hebben om boven de energiearmoededrempel uit te komen. Bij een lage energieprijis (niveau 2019) is dit € 230 per jaar (€ 19 per maand), bij een hoge energieprijis (de piek eind 2022) is het € 1.100 per jaar (€ 92 per maand). In totaal gaat het om een bedrag van € 250 miljoen per jaar voor alle energiearmoede huishoudens opgeteld bij een gemiddelde energieprijis, en € 117 miljoen en € 678 miljoen per jaar bij een lage respectievelijk hoge energieprijis.

Bij een gemiddelde energieprijis zonder compensatie heeft 10 % van de energiearmoede huishoudens (circa 54.000 huishoudens) een energiearmoedekloof van minstens € 1.000 per jaar (€ 83 per maand). 1,7 % (9.000 huishoudens) heeft een kloof van minimaal € 2.000 per jaar (€ 167 per maand).

Datum

5 november 2024

Zaaknummer

2024-012147

Blad

2 van 4

TNO constateert verder dat het zwaartepunt van de energietoestand met de nieuwe meetmethode verplaatst van de Randstad naar de rest van Nederland, waarbij de hoogste aantallen zich in de grote steden bevinden terwijl het niveau van energietoestand per huishouden juist hoger is in rurale gebieden.

De energietoestandekloof is het hoogst bij huishoudens met een slecht geïsoleerde woning, met uitschieters tot € 3.000 per jaar. Van de 54.000 energiearme huishoudens met een kloof van meer dan € 1.000 per jaar (bij een gemiddelde energieprijzen) woont ruim 30 % (16.000) in een zeer slecht geïsoleerde woning.

Vraag 1:

Heeft het college kennisgenomen van het rapport De energietoestandekloof in Nederland van TNO? Kan het college een appreciatie geven van de inhoud?

Antwoord:

Ja, het rapport De Energietoestandekloof in Nederland van TNO is bij ons bekend. Het rapport geeft verdiepend inzicht in energietoestand en de mate van energietoestand (energietoestandekloof) van huishoudens in Nederland. De gegevens bieden een aanvulling op de jaarlijkse monitor Energietoestand van CBS en TNO.

Vraag 2:

Hoeveel energiearme huishoudens zijn er in Gelderland?

Antwoord:

Volgens de definitie van TNO zijn er in Gelderland 54.425 huishoudens (54.425) die kampen met energietoestand. Energietoestand wordt hierbij gedefinieerd als het gebrek aan toegang tot (betaalbare) energievoorzieningen in huis (TNO, 2021).

Vraag 3:

Wat is de gemiddelde energietoestandekloof voor Gelderse huishoudens bij een lage (peil 2019), gemiddelde (peil 2024) en hoge energieprijzen (peil eind 2022)?

Antwoord:

Het TNO-rapport geeft aan dat de gemiddelde energietoestandekloof per energiearm huishouden in Nederland bij een lage energieprijzen en zonder compensatiemaatregelen ruim €230 per jaar en €19 per maand bedraagt, bij een midden energieprijzen €472 per jaar (€39 per maand) en bij een hoge energieprijzen loopt dit op naar ruim €1100 (€92 per maand). Wij hebben de gegevens voor Gelderland bij TNO opgevraagd.

Datum

5 november 2024

Zaaknummer

2024-012147

Blad

3 van 4

Berekend naar de totale energiearmoedekloof van huishoudens met energiearmoede in de gezamenlijke Gelderse gemeenten, komt de gemiddelde energiearmoedekloof per Gelders huishouden met energiearmoede uit op € 513,87 per jaar. De gemiddelden bij een lage, midden of hoge energieprijs, moeten wij van TNO nog krijgen. Hierover informeren wij u zodra we deze gegevens hebben.

Vraag 4:

Indien het college zelf niet over deze cijfers beschikt, is het college bereid om deze op te vragen bij TNO en te rapporteren aan de Staten?

Antwoord:

Zie antwoord vorige vraag 3.

Vraag 5:

Welke maatregelen neemt het college momenteel om energiearmoede in Gelderland terug te dringen?

Antwoord:

De volgende activiteiten uit het Gelders programma Klimaat dragen bij aan het terugdringen van energiearmoede in Gelderland:

- Subsidieregeling voor lokale Energieloketten. In 2025 start een nieuwe periode van deze regeling waarmee gemeenten subsidie aan kunnen vragen voor hun lokale energieloketten. Nieuw is dat met de regeling ook de lokale inzet van fixers en coaches wordt ondersteund. Zij worden specifiek ingezet voor de doelgroep bewoners met lage inkomens en woningen met slechte energielabels.
- We stimuleren ontwikkeling van energieloketten en aansluiting van hun activiteiten op gemeentelijk beleid. Hiervoor willen we enkele proefprojecten gaan ondersteunen. We kijken daarbij ook naar voorbeelden waarin het tegengaan van (energie)armoede een rol speelt.
- Regeling Toekomstbestendig Wonen met de maatwerklening en de verzilverlening waarmee mensen met een klein budget en ouderen - die ook veel in de doelgroep vallen - een lening kunnen afsluiten om de eigen woning te verduurzamen. Ook Verenigingen van Eigenaren kunnen gebruik maken van de regeling.
- In hun transitievisies van 2021 hebben gemeenten tenminste twee wijken aan moeten wijzen waar ze met de warmtetransitie aan de slag gaan. Veel gemeenten hebben gekozen voor wijken met relatief veel sociale huur en bewoners met lagere inkomens. We ondersteunen gemeenten in de uitvoering van de lokale warmtetransitie en om hierin te versnellen. Daarmee dragen we bij aan verduurzaming van woningen voor doelgroepen die dit harder nodig hebben. Een van de uitgangspunten in onze ondersteuning is dat waar collectieve warmtetechnieken of aanpakken mogelijk zijn, dit de voorkeur heeft gezien dit voor bewoners vaak het meest voordelig is.

Datum

5 november 2024

Zaaknummer

2024-012147

Blad

4 van 4

- We ontwikkelen een Kleine kernen aanpak. Gelderland kent veel gemeenten met kleine kernen en beproefde aanpakken lijken hier vaak niet rendabel. Juist in minder stedelijk gebied, is de energiearmoedekloof soms groter. Met het programma Kleine kernen kijken we welke mogelijkheden er wel zijn om ook in kleine kernen over te stappen op fossielvrije warmte. Vanuit het programma Leefbaarheid wordt incidenteel bijgedragen aan het tegengaan van energiearmoede:
- In een dorpen- of wijkendeal kunnen naast het hoofdthema sociale cohesie ook andere thema's worden meegenomen. Bijvoorbeeld in de dorpendeal Stenfert is energiearmoede als thema meegenomen.
- Ook de Gelderse partners van de Leefbaarheidsalliantie ondersteunen initiatieven van bewoners. Dit kunnen ook initiatieven zijn rond het thema Energiearmoede en/of energietransitie.

Wij hebben u vandaag ook het rapport over Toekomstbestendig wonen aangeboden, waarin ook informatie over dit onderwerp is opgenomen.

Vraag 6:

Is het college bereid om Provinciale Staten een aanvalsplan energiearmoede voor te leggen, met concrete doelstellingen in tijd en aantallen, om de energiearmoede in Gelderland terug te dringen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

De regie en uitvoering van de lokale warmtetransitie ligt bij gemeenten. Zij krijgen van het Rijk middelen om die uit te voeren en gemeenten krijgen specifiek budget om energiearmoede tegen te gaan. Als provincie is onze rol hierin een andere en we maken geen specifiek beleid op het bestrijden van energiearmoede. Wij hebben als provincie een aanjagende en stimulerende rol in de warmtetransitie. Uitgangspunten die we hierbij hanteren dragen bij aan bestrijding van energiearmoede door onze voorkeur voor collectieve systemen en publieke voorzieningen. Waar mogelijk leggen we binnen onze instrumenten een extra accent, zoals we doen met de regeling voor de energieloketten met de lokale coaches en fixers en de regeling Toekomstbestendig Wonen met de maatwerklening en de verzilverlening die aansluiten bij de doelgroep.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Henri Lenferink

- Commissaris van de Koning

Frederik van Ardenne

- Secretaris